

MÅTTSUNDARN

Medlemsblad från

MÅTTSUNDS INTRESSEFÖRENING

Nr 15

Årgång 8 2003

Pris 20 :-

INNEHÅLL:

	sid
Innehållsförteckning - Styrelsens sammansättning	2
Redaktörerna har ordet	3
Intresseföreningens Stormöte hösten -03	4
IK Örnens 70-årsjubileum	5
Ny kista för Måttsunds byhandlingar	6
Riddarskola	7
Företaget: Måttsunds Kakel och Bygg	8
Datakurs igen	10
Arbetskväll på skolan	11
På besök hos en konstnär	12
Minnen från andra världskriget	14
Måttsunds historia	16
Ny i byn	33
Tisdagsluncher för daglediga	35

Måttsunds Intresseförenings styrelse:

			tel.
Tomas Lejon	ordförande	Sörsundet 69	341 70
Carina Avergren	vice ordf.	Gultmalvägen 43	342 76
Eva Lundström	sekreterare	Skogsbrynet 25	341 49
Karin Vilhelmsson	kassör	Kläppvägen 14	342 52
Maria Palmgren	ledamot	Gultmalvägen 7	341 72
Ulrika Malmström	ledamot	Långbackavägen 41	342 13
Lars Öhman	ledamot	Kläppvägen 33 A	343 37
Solveig Engström	suppleant	Långbackavägen 12	341 15
Ann Stenman	suppleant	Gultmalvägen 23	343 35

Redaktörer:

Ingrid Vikström	Måttsunds byaväg 296	340 72
mailadress: ingvik@telia.com		
Sofia Larsson	Långbackavägen 25	342 28
mailadress: sofia.larsson@mbox303.swipnet.se		

Webbredaktör:

Eva Lundström mailadress: eva.lundstrom@minpost.nu

Föreningens hemsida: **www.mattsund.com**

Via den kan du komma vidare till Luleå kommuns hemsida och under Byar i Luleå läsa mer om Måttsund.

Redaktörerna har ordet

Uppropet, som gick ut i förra numret av Måttsundarn, där läsarna ombads skänka minst 20:- per år, för att denna tidning ska kunna fortleva, gav ett oväntat stort gensvar. Drygt tiotusen kronor har kommit in, kontant eller via bankgiro. Många har gett betydligt mer än det föreslagna beloppet. Tack vare dessa insatser kommer Måttsunds intresseförening att kostnadsfritt dela ut tidningen under nästa år till samtliga hushåll i byn. I denna tidning rapporteras:

- Vad Intresseföreningen just nu arbetar för. Den stora frågan är, om vi ska få någon aktivitetshall.
- Ett minne som ligger 64 år tillbaka i tiden återges av Sven Söderström. Han bor i Boden, men har starka band till sin gamla hemby och gör täta besök vid familjens hus i Kallviken, där han varje vinter ansvarar för att inte rådjuren svälter.
- Tidningen har sen starten försökt låta vissa inslag ha karaktären av återkommande serier. En sådan är Ny i byn. Denna gång låter vi två familjer, som också blivit nära grannar, presentera sig.
- Några konstnärer eller konsthantverkare har genom åren uppmärksammats och fått visa sina färdigheter. Denna gång har vi besökt Helene Wibell som målar tavlor.
- Och liksom i tidigare nummer presenteras ett av byns stamhemman.
- Vi har också för avsikt att starta en ny serie av reportage, där vi vill uppmärksamma att Måttsund har ett antal företagare.

Ingrid och Sofia

Rättelse:

På sidan 30 i Måttsundarn nr 14 angående hemmanet Bönings har fel uppdagats. Där anges att samtliga barn till Sven och Inga Öström är döda. Detta stämmer inte. Den äldste sonen, Rudolf Öström, är i livet. Han bor i Eskilstuna. Brodern Rune var bosatt i Luleå. Han drabbades av Parkinsons sjukdom och avled 1999. Lilly dog 2001 och Ingeborg 2002, båda av cancer. Beträffande deras mor Inga har jag enligt vigselbokens uppgift skrivit, att hon kom från Gäddvik. Det var rätt såtillvida att hon då hade plats som piga och var skriven där. Men hennes födelseplats var Överkalix. Jag beklagar djupt dessa fel och att jag inte kontrollerat uppgifterna bättre. I en senare tryckning av tidningen har felen korrigerats.

Ingrid

Intresseföreningens Stormöte hösten -03

Många slöt upp till höstens stormöte. Den viktigaste frågan denna gång var hur man planerar för äldres möjlighet att bo kvar i Måttund. Leif Vikman och Carola Lidén representerade socialnämnden och berättade om kommunens planer i stort. Vad beträffar önskemål om pensionärsbostäder i Måttund, så var det inte deras bord. Man tar då kontakt med t.ex Lulebo och försöker påverka dem att bygga här. Socialförvaltning kan hjälpa till. På mötet beslutades om att försöka göra en arbetsgrupp som arbetar med detta.

Solveig Engström och Tomas Lejon berättade också på mötet om hur arbetet med att ordna en aktivitetshall fortskrider. Det har hittills inte tagit stopp någonstans, så de jobbar enträget vidare tillsammans med de andra i den arbetsgruppen. Kommunens utvecklingsenhet har gett föreningen 20000kr för att man ska kunna arbeta vidare med frågan.

Det har framkommit önskemål om en sommarkiosk i byn. On någon har några idéer kring detta så hör av er.

Olle Önneryd fick på mötet mottaga ett stort tack för de fina "Måttunds-skyltarna" han gjort. Nu ska Kjell Sundberg ordna belysning också.

Bernard Dragstedt berättade om datautbildningen som pågår i Medborgarhuset.

Katarina Berglund efterlyste en allmän lekpark i byn. Det vore roligt om hon fick några med sig och jobbade vidare på det genom föreningen.

Solveig Engström tycker att belysningen på Måttunds byaväg före "kurvan" är urusel och undrar om vi ska agera för att få till stånd någon lampa där. Man har tydligen försökt tidigare men det är svårt eftersom det inte finns någon utfart på vägen där.

Om ni har idér till vårens stormöte så kom gärna med dem till styrelsen så vet vi att mötena handlar om det ni vill.

Solveig Engström

IK Örnens 70-årsjubileum

Lördagen den 22 november hade 121 måttundsbor sökt sig till Medborgarhuset för att delta i det som i inbjudan kallades "årtiondets stora fest". Det handlade om att fira IK Örnens 70 år. Efter välkomstord av ordföranden Kjell Sundberg serverades middagen som bestod av förrätt och huvudrätt samt som avslutning kaffe med chokladtårta. Trots det höga deltagarantalet förlöpte allt mycket smidigt, vilket får tillskrivas den grupp av medlemmar som servade vid tillställningen.

Särskild inbjudan hade utgått till två av föreningens medlemmar som varit med från starten, nämligen Ingar Sundberg och Börje Johansson. De hyllades med hurrarop och varsin blomsterbukett. Ingar tackade med att påminna om IK Örnens engagemang inom längdskidåkning som bl. a. anordnare av det årligen arrangerade Måttundsloppet. Han delgav festdeltagarna ett minne från den tid i slutet av 1950-talet då Manfred Mattsson var Norrbottens stora skidlöparstjärna. Han tävlade för Råneå Skidklubb men bodde i Pålkem. För att storheten skulle komma till Måttund måste han hämtas. Uppgiften gick till Ingar som med glädje tog den på sig. På lördagen blev det för honom att köra de 17 milen till Pålkem för att hämta Manfred och hans bror Kalle, även han skidåkare.

Bröderna blev också mat- och nattgäster hos familjen Sundberg. Efter tävlingen på söndagen återstod att hemförliva de båda åkarna. Förutom medverkan som arrangörer vid själva tävlingen ingick en bilresa på omkring 70 mil i makarna Sundbergs uppgifter.

Den tredje som inbjudits och hyllades vid jubiléet var Jörgen Johansson. Troligen är det många måttundare som inte har en aning om att IK Örnen fostrat en SM-guldmedaljör. Jörgen har haft stora framgångar i orientering, men det är i kombination med skidor som han lyckats bäst. Det var 1998 som 16-åringen fixade klubbens första USM-guld, vilket det också skrevs om i Måttundarn nr 4. Sedan dess har Jörgen åren 1999, 2000 och 2001 deltagit i JVM där bästa placering nåddes i Italien år 2000 med silver i budkavle och en 10:e plats på kortdistans. Om detta och andra framgångar för Jörgen och hans klubbkamrater kan man läsa i den Jubileumsskrift som klubben gett ut i samband med 70-årsdagen.

Gruppen Röde och Rått från Piteå hade engagerats och underhöll med musik

och mellansnack som höjde stämningen och gav många anledningar till skratt. De svarade också för musiken till dansen som blev det som avslutade en mycket trevlig lördagskväll i Måttsunds Medborgarhus.

Ett stort tack till er alla i festkommitén, som jobbade hela kvällen och såg till att festen kunde genomföras och dessutom hade mycket arbete kvar efter att vi andra gått hem!

Ny kista för Måttsunds Byahandlingar

Det beslutades för några år sedan, vid en ordinarie byastämma, att en ny kista för byns handlingar skulle anskaffas. Rune Wikström fick i uppdrag att utföra denna kista. Rune har tillverkat kistan i furu med stor skicklighet och finess. Kistan finns att beskåda hos undertecknad av den som så önskar.

Thure Eriksson

Riddarskola

4-6:an har under höstterminen hållit på med något som kallas riddarskola. Där har barnen lärt sig att ha tålamod, ärlighet, vänskap, hjälpsamhet och pålitlighet. Vi har gjort övningar och kämpalekar för att erövra stenar. Vi har gjort riddarlegender, varsin sköld, en påse där vi kunde ha våra stenar och ett halsband. Och slutligen har vi dubbats till riddare i Sörbyakyrkan.

Frida, Emma och Olle i klass 6.

Företaget: Måttsunds Kakel & Bygg

Vi har ambitionen att i några nummer framöver presentera de företag som är registrerade i Måttsund. Vår förhoppning är att företrädarna för dessa gärna ställer upp, om vi hör av oss och vill ställa några frågor. Eller ännu hellre själva tar initiativet och hör av sig till någon av redaktörerna.

Den här gången är det Torbjörn Stenman som har fått presentera sig och sitt företag, Måttsunds Kakel & Bygg. Torbjörn är född i Morjärv 1957. Han utbildade sig till möbel- och inredningssnickare efter högstadiet. Direkt därefter, 1975, fick han anställning på Grönlunds Orgelbyggeri i Gammelstad, ett arbete som han hade i 14 år.

1981 flyttade han från Kallkällan till den nybyggda villan på Gultmalvägen 23. I stort sett all inredning av villan klarade Torbjörn av på egen hand och på sin fritid.

Torbjörn Stenman lägger klinkers på badrumsgolvet.

Efter åren på Grönlunds ville Torbjörn gärna prova på något annat och när han erbjöds anställning på SSAB, sade han upp sig på den gamla arbetsplatsen. På järnverket arbetade han som murare och plattsättare i ett par år. Men konjunkturen svängde som bekant och Torbjörn blev uppsagd.

I början av nittioalet kom han in på en utbildning i Piteå. Där utbildades han till murare, plattsättare och byggnadssnickare. Det innebär att Torbjörn därefter har en bred utbildning och klarar av det mesta som krävs för att uppföra och inreda ett hus från grunden. Fast praktik hade han ju redan fått, när han byggde den egna villan. Kursen var förstås viktig, för den resulterade ju i ett skriftligt bevis på kunskapen.

En Starta eget-kurs var vad som krävdes för att våga ta steget mot ett eget företag. 1995 fick så Måttund ännu ett företag. Och att arbetet blir noga utfört kan jag garantera som fått vårt gamla badrum uppfräschat denna höst.

I.V.

Nya vägar i byn

Något av det viktigaste som hänt i Måttund denna sommar är väl att de hittills urusla vägbanorna på Måttundsvägen, den som oftast går under beteckningen Kallaxvägen, samt Måttunds byaväg har fått ny beläggning.

För den förra handlar det om sträckan Kallax - Antnäs och för den senare sträckan mellan "kurvan" och E4.

Under den tid arbetet pågick, var det med visst besvär vi kunde ta oss ut och in i byn, men nu är allt frid och fröjd. Nu får vi vänta till våren, innan vi kan konstatera om vägarna håller för de påfrestningar tjälen åstadkommer.

Dessutom har vi begåvats med ett antal busskurer. Det känns bra att slippa stå i regn och blåst, när man väntar på bussen

I.V.

Datakurs igen

Sist det begav sig var våren 2001. Då var bredband på gång i byn och många var intresserade av att få lära mer om datorns användning och om vilken nytta man kan ha av internet. Det var så många, så att några fick avstå.

Denna vinter har det hållits en ny sexveckorskurs. 32 elever fördelade på tre grupper samlades måndag till fredag i Medborgarhuset. Eleverna kom från flera byar. De flesta från Måttsund, men Gammelstad, Mjölkudden, Bergnäset, Kallax, Antnäs, Alvik och Holfjärden var också representerade. Lärarna har varit desamma som sist liksom arrangören, Medborgarskolan i Piteå.

Det enda som har strulat är internetuppkopplingen. När många ska dela på ett enda modem, går det inte fort. Och flera av eleverna har bredband hemma och har väl hunnit bli lite bortskämda.

Den 18 december var det avslutning, samma dag som övriga skolbarn fick jullov.

I.V

Arbetskväll på skolan

Lagom till vinterkylan samlades skolans alla barn med föräldrar för att gemensamt ägna sig åt ett par timmars intensivt skapande. Det gick inte att ta miste på vilken tid på året det var när man steg in i barnens kapprum. Ackompanjerade av julmusik och till dofterna av kokande knäck i korridor och kök var det julpyssel av alla slag. En liten rundtur i skolans lokaler visade på vilket brett utbud som inom kort kommer till försäljning. I fritids bakades det och alla bord var fyllda av plåtar, skålar och recept. Alla verkade veta vad de skulle göra. I det gröna rummet yrde glittret och guldfärgen. Jag kunde skönja vad jag trodde var en och annan gipsängel på en bricka. Vid en tjuvtitt in i gula rummet syntes ännu änglatemat tillsammans med tomtar på en bädd av, kanske kristyr, i rosa eller grönt. De skulle nog kunna hänga fint i en gran till jul. I sexåringarnas rum var det vackert målade glasljuslyktor och mödosamt makaronprydda tändsticksaskar som producerades. Slutligen en titt i köket där de lite större barnen var. Där doftade det av knäck. Ja, det var många "tomtenissar" i arbete i fler skrymslen och vrår på skolan också. Det var väldigt engagerade barn och föräldrar som ledda av en välorganiserad skara personal gjorde arbetskvällen möjlig. Kanske blev det upptakten på julstöket hemma i stugorna, ja inspirerad blev man i alla fall.

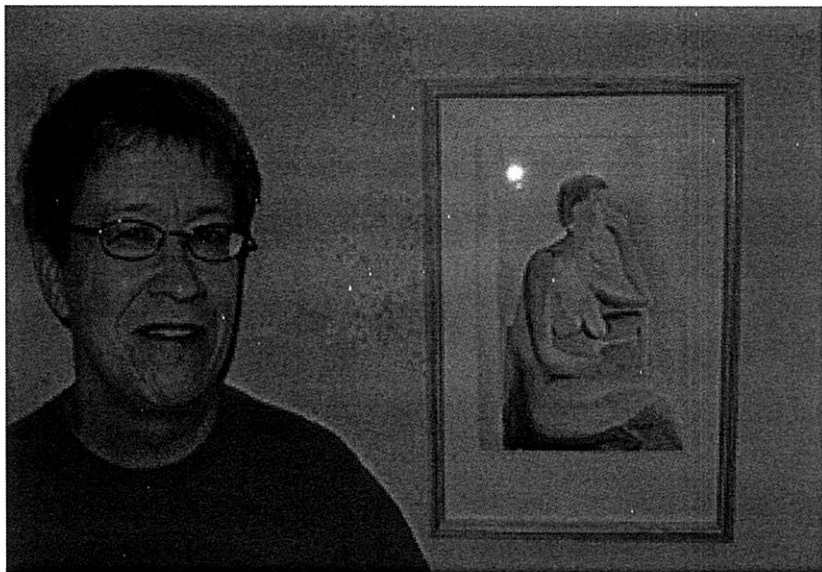
S.L

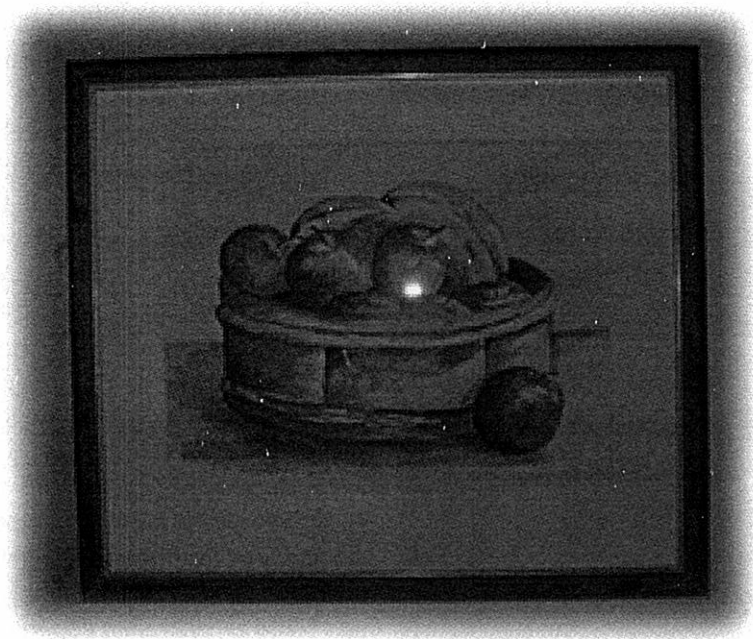
På besök hos en konstnär

Vi fortsätter vår serie i Måttsundarn där vi besöker några av byns konstnärer. Till detta nummer är det Helen Wibell som ställer upp på ett besök och visar sina konstverk. Helen har målat sedan 1993 då hon gick en veckokurs i akvarellmålning som hölls på friluftsmuséet Hägnan. Det kom att bli den första av en lång rad kvällskurser b.l.a. på Sunderby Folkhögskola. Kurserna blev så många att efteråt fick hon ta en lång paus för att få tillbaka inspirationen innan hon började måla igen.

Helen valde akvarellmålning som första teknik att arbeta med utan att veta att det är en av de svårare men efter att ha sett hennes tavlor måste man säga att akvarellmålning inte verkar särskilt svårt för henne i alla fall. I hennes hem hänger många vackra akvareller med motiv i allt från stilleben och naturbilder till människor. Trots att några tavlor är på utställning just nu hade hon flera kvar att beskåda.

Akvarellmålning handlar enligt Helen om att vara lätt på handen. Man måste göra rätt hela vägen eftersom den transparenta färgen inte tillåter att man målar över eller rättar till misstag. Motiven är blandade men en akvarell i ljusrött av en kvinna i helfigur fångar mig mest. Det visar sig vara hennes egen favorit också. Helen berättar om hur hon ständigt tänker på motiv men att det inte finns något särskilt som hon jämt målar. Hon vill gärna se sina motiv framför sig i form av ett stilleben eller en blyertsskiss medan hon gör en akvarellmålning av det. Helen har medverkat på Konst i det gröna och ställt ut i Ralf Lundstensgården i Ersnäs vilken hon ansåg vara en mycket fin miljö för sina tavlor. Vid besöket är hon aktuell med en utställning för medlemmar i Luleå Konstklubb på Konstens hus i Luleå. Hon säger sig gärna ställa ut och sälja sina alster och tar även emot hemma på Måttsundsvägen 817 om man vill titta eller köpa. *S.L*

Minnen från andra världskriget

I en monter på andra våningen i Norrbottens Muséum i Luleå ligger en bomb. Bredvid den kan man läsa: "Bomb fälld vid Kallaxön den 14 januari 1940". Var det av misstag eller helt avsiktligt som det fälldes bomber på svensk territorium under det andra världskriget?

Andra världskriget bröt ut hösten 1939. Den manliga befolkningen inkallades till mobilisering. Nyhetssändningarna på radio gav tips om vilka åtgärder den hemmavarande befolkningen skulle vidta. En sak som jag särskilt kommer ihåg var mörkläggningen av alla fönster så att ljus ej kunde skönjas. Vi hjälptes åt att hänga svart papp för alla fönster. Någon kväll hände det att ett flygplan flög över för att kontrollera mörk-läggningen. För vår familj, som då var bofast på Halsön och bestod av far, mor och jag, som var sex år, kom kriget i våra grannländer att bli mycket omtalat. Far blev inkallad den 12 december 1939 men fick kort permission över julhelgen. Nu var mor ensam med mig att sköta hemmet och ladugården. Närmaste affär var i Måttsund och till fastlandet fanns i bästa fall endast skidspår vintertid.

Söndagen den 14 januari rådde ymnigt snöfall med mycket dålig sikt. Min far var då hemma och hade åkt skidor till Kallviken för att eventuellt få tag i någon tidning. Jag, som ensamt barn på ön, var ute och åkte skidor i backarna som fanns i närheten, när jag hörde kraftigt motorbuller. Flygplan som hördes komma från Granön eller Mörön flög över torpet där vi bodde på Halsön, men på grund av det dåliga vädret kunde jag inte se dem.

På bron till bagarstugan på Halsön med mina föräldrar Bror och Astrid Söderström.

Här är jag på skidor

De flög i östlig riktning och efter en kort stund hördes kraftiga smällar, så hårda att jorden och huset skakade. Rädslan för att kriget nu nått oss for genast genom våra huvuden. Vad skulle vi ta oss till, ensamma som vi var på ön?

Dagen efter fick vi på radio höra att främmande lands flyg hade släppt bomber vid Kallaxön. Nio eller tio bomber fälldes. Aldrig förr hade oron varit större. Militären upprättade ett högkvarter i Sjövik, dit även den dåvarande kronprinsen, Gustaf Adolf, som var på tillfälligt besök i Boden, kom för att orientera sig om läget. Vägen genom byn från landsvägen ner till Sjövik vid Kallax hamn var inte den bästa och trafikerades mestadels av hästfordon, varför militärerna med sina bilar ofta körde fast. I Gäddvik startades en infocentral för jaktplan. I Luleå diskuterades ett civilt luftvärn. Det var före F21 och LV 7:s tid.

Jag besökte vid ett tillfälle Gösta Lindgren i Kallax, för att höra vad han mindes av händelsen. Han berättade att det skedde en söndag. Hans far hade farit med häst och timmerkälkar till Germandön för att hämta timmer eller ved och hade således blivit vittne till händelsen. Man kan förmoda att både häst och körkarl blev ordentligt uppskakade.

När jag ringde till Ture Lundström i Kallax för att höra vad han mindes, sa

han att nedslagsplatserna var dels på isen men även på stranden vid fältspatgruvan på Kallaxön. Vid strandlinjen uppstod stora kratrar varifrån stenar och jord flög vida omkring. En sten träffade taket på gruvchefens hus varvid ett hål uppstod i både ytter- och innertak. Ture och hans far hade reparerat taket. Räkningen skickades till den ryska ambassaden som också betalade den. Lundström berättade också att Einar Öqvist som bodde vid Svedjan mitt emot Kallaxön var den förste som kom till platsen efter bombningen. Han tog tillvara resterna av en bomb, som han sen hade uppställt utanför sitt hus.

Jag har också ringt till Militärhögskolan i Stockholm och deras militärhistoriska avdelning för att få deras version av händelsen. Då fick jag veta att vid 11-tiden på förmiddagen den 14 januari 1940 hade från Uleåborg inrapporterats att en sovjetisk flygdivision, 9 plan, var på väg i nordvästlig riktning och att flyglarm gavs i Torneå och Haparanda. Sannolikt var det några av dessa som felnavigerat på grund av den dåliga sikten och att ett av planen fällt hela sin last, nio bomber på vardera 250 kg, för att kunna nå tillbaka till sin bas. Bomberna fälldes på en yta av c:a 200 x 50 m. Tre sovjetiska flygplan hade senare, på grund av bensinbrist, nödlandat i Finland och besättningarna tillfångatogs.

Vissa bedömare ansåg att bombfällningen var ett avsiktligt hot från Sovjetunionen, vars förhållande till Sverige var mycket spänt. Strax innan hade Sovjetunionen framfört en skarp protest över svenskt agerande, bland annat för den presskampanj som de ansåg förekom här.

Några nya angrepp märktes inte i Luleåområdet. Men två tyska plan kränkte svenskt luftrum i närheten av norska gränsen. Vad skulle följa på detta? Vid midsommar 1941 gavs den tyska divisionen Engelbrecht fri lejd och under transporten genom landet utspisades soldaterna i Boden. Samtidigt växte kommunistkräcken. I den lilla byn Storsien norr om Kalix upprättades ett interneringsläger för 350 man misstänkta för kommunist sympatier.

Sven Söderström

Måttsund nr 13 Olofs "Åola"

Liksom de övriga av byns sexton stamhemman fick Åola sitt namn på 1700-talet när ägaren hette Lars Olofsson. Varken han eller hustrun hade kopplingar till byn. Lars Olofsson kom från Skellefteåtrakten och hustrun Margareta Hermansdotter var född i Långnäs.

Men gårdens historia är förstås mycket äldre. Byakartan från 1645 anger att innehavaren då hette Jacob Hindersson. Där tror jag dock att en förväxling har skett och efter att ha rådgjort med Anders Sandström, en kunnig släkt- och byaforskare med anor i Måttsund, har jag fått veta att man inte helt kan lita på de uppgifter som dessa kartor ger. Jag har då kommit fram till att ägaren bör ha hetat **Jöns Jönsson**. Hans hustru som ibland företräder gården i skattelängderna hette **Kierstin**.

Näste brukare bör ha varit deras son **Olof Jönsson**. Han var också soldat och gick under soldatnamnet **Rännare**. Familjen levde, som så många andra vid denna tid, ett fattigt liv. Åren 1660-66 uppges Olof Jönsson vara "husarm". Och detta var kanske orsak till att han *gjort sina grannar stort intrång i skog och vatten* och för denna förseelse anmäldes av andra måttsundsbönder. Ärendet behandlades i tinget den 28 november 1660. Olof Jönsson hade emellertid efter sin tjänstgöring som soldat en slags "pension" i form av 3 tunnor spannmål per år. Detta gällde, enligt ett dombrev från 1652 med drottning Christinas underskrift, för hela hans livstid. År 1665 uteblev tilldelningen och Olof Jönsson var en av dem som därför framförde klagomål mot befallningsman Johan Olofsson Sundell.

Olof Jönssons hustru hette **Margeta Olofsdotter**. Detta blir känt i samband med dottern Kierstins död 1731. Enligt dödboken var hon född 1648 och gift i Alvik. Två bröder till Kierstin är kända, Jöns och Mats.

Jöns Olofsson övertog hemmanet, fastän det är faderns namn som förekommer i längderna. Han gifte sig med **Margeta Larsdotter** och fick med henne två barn, Margeta omkring 1676 och Lars 1680. Enligt husförhållsboken var hustrun *oförsvarlig og av ringa förstånd* vilket bestyrks av följande:

År 1677 vittnade Johan Johanssons hustru Dårdy (hemman nr 9) i ett mål mellan Margeta Larsdotter och en annan måttsundskvinna, Kirsten Jacobsdotter. Den förra hade beskyllt *hustru Kirstens salig man Olof Larsson* för tjuvnad med orden *de gå ur digh nu tiufbördorna som Olof bråt om dragit heem* jämväl skällt henne för en hora och tjuv samt *öknamledt och skällt* hennes barn.

Margeta dömdes att böta 40 mark silvermynt. Samma bötesstraff utdömdes för att hon kallat smeden Erik Olofsson för skälm och tjuv samt att han var en lögnare inom och utom socknen. Eftersom hon hade ett hastigt sinne, var fattig och gjorde avbön, blev hon förskonad från böter och sattes i stället i kistan ett *dygn androm till räddhoga*.

Jöns bror var soldaten **Mats Olofsson Mörk**. Han antogs 1669 att i broderns ställe uppfylla dennes förpliktelser mot Kronan. Bönderna i byn var ju skyldiga att besätta ett visst antal soldattjänster. 1676 dödades Mats i slaget vid Ölands södra udde. Där deltog skeppen Cronan, Draken och Anna Margareta. På ett av dessa var Mats stationerad. Tre år senare, 1679, hade Jöns klätt på sig soldatmunderingen. I september samma år dödades han i ett slag utanför Ystad. Ett par år senare gifte hans hustru om sig med **Anders Andersson**. Denne kom troligen från hemman nr 4. Makarna fick en dotter, Maria.

Dottern från första äktenskapet, Margeta Jönsdotter, gifte sig med Anders Andersson på hemman nr 8. För att skilja honom från Margetas styvfar med samma namn skrevs beteckningen "U" (unge) och "G1" (gamle) framför namnen i skattelängder och jordeböcker.

Lars blev näste brukare av gården medan halvsystemen Maria förblev ogift. Hon bodde hos systemen på hemman nr 8. Husförhörsboken talar om att hon ärvt sin mors *ringa förstånd* och *förstår intet*.

Lars Jönsson var gift inte mindre än fyra gånger. Hans första hustru hette **Malin Olsdotter** och var född i Antnäs. 1710 var hon enligt dödsboken *41 år och et halft* samt född 1661. Detta går ju inte riktigt ihop, men visar, som så många gånger tidigare, att prästernas starka sida på 1700-talet inte var matematik. Det är troligt att åldersangivelsen stämmer och att hon verkligen var 41 år. Hennes föräldrar uppges i samma bok vara Olof Hansson

och Anna Andersdotter. Malin hade fött två döttrar, Barbro och Maria, när hon avled.

Drygt ett år senare gifte Lars Jönsson om sig med Malins halvsyster **Margeta Olsdotter**. Fadern var densamme men modern hette Kierstin Andersdotter. (Eller är det fråga om en felskrivning? Kanske har de båda systrarna också samma mor.)

Ett par veckor före vigseln *begierde Lars Jönsson i Måttsundh det måtte hos honom Inwenteras den Egendom som fanss efter dess Sahl: Hustru Mahlin Olssdotter barnfödd uti Antnäss hwarest efter hans Uthsago fanss Nembl:n*

Dlr öre

<i>1 st Sarss tröya swartt för</i>	<i>8: -</i>
<i>1 st gl: Swart Raft Kiortell</i>	<i>2: -</i>
<i>1 st gl: grön Walmars kiortell</i>	<i>1: 16</i>
<i>1 st koo werderades</i>	<i>10: -</i>
<i>1 st giet för</i>	<i>1: 16</i>
<i>1 st Får</i>	<i>1: 16</i>
<i>1 st Uth sliten taftt Kraga -:</i>	<i>24</i>
<i>1 st gl:tt örngätz war för</i>	<i>1: -</i>
<i>1 st gl:tt Uthslitet Lakan</i>	<i>2: -</i>
<i>1 st grof Öfwer dell</i>	<i>1: 16</i>
<i>1 st Liten Drälss Halss duuk</i>	<i>-: 16</i>
<i>1 st Fårskins fäll för</i>	<i>6: -</i>

Dessutom tillkom Malins arvsdel efter hennes far Olof Hansson värderad till 10 daler. Denna hade hon dock inte ännu fått ut. Eftersom 1 daler var lika med 32 öre blev summan 46 daler och 8 öre.

Hwilka Fyratyo Sex dahl: 8 öre iag Larss Jönsson Låfwar Lefwerera till mina 2:ne döttrar Barbro och Marya uti Pertzedlarne efter hwadh och Peningarne så snart som de kunna i Antnäs Uthfalla, män Hwad deras

fäderne wed kommer så hafwa de bekomma sin Arf eftter min död, Hwad på dem belöper, eftter Uprättatt Bytes Längd på mitt Hemman 1707, Hwarest min Andell i Slutet finnes Uppförde Hwilcket bekräftas med egen Hand och Min K: ModersUnderskrift, uti luhleå uth Supra.

*Mageta Larsdotter i Måtsundh Lars Jönsson i Måtsundh
Barnsens farmoder*

Till Wittnes:

Johan Johansson i Gieddwyk Jacob Nillsson i Callax

Samtliga underskrifter är skrivna av en och samma person. Både Lars Jönsson och vittnena har endast undertecknat med bomärken.

Drygt nio månader efter att Lars Jönsson gift sig med Margeta föddes dottern Kierstin och tre månader senare var den lilla moderlös. Lars Jönsson behövde snabbt en ny kvinna i huset för att ta hand om hans tre små döttrar, den äldsta elva år gammal.

Inom ett år efter Margetas död gifte Lars om sig med **Brita Nilsdotter** från Gäddvik. Hennes föräldrar var Nils Nilsson och Lisbeth Davidsdotter.

Men dessförinnan upprättades på nytt en arvshandling till förmån för den yngsta dottern. Den omfattade betydligt fler ägodelar än de båda halv-systrarnas, däribland *1 st snörliv, 3 qwinfolckz hattar, 1 par röda strumpor, 1 st Ny tina med liten Låss och 1 st Nytt litet skrin.*

Kierstin hade också ett arv att vänta *som medh tyden kan der tillfalla hoos sin Mor syster hustru Elin Oluf Larss i Antnäs.*

Inte heller det tredje äktenskapet blev långvarigt. Efter två år var Lars Jönsson återigen änkeman. Några barn hade inte fötts under denna tid.

Fjärde gången Lars Jönsson gifte sig, var det med Britas systerdotter **Ella Hansdotter**. Hon var 18 år yngre än sin make och dotter till Hans Olofsson och Dordi Nilsdotter på hemman nr 2. Ella födde fem döttrar och en son. En av döttrarna dog som liten.

Anteckningar ur 1728 års Hemmansrannsaking: *Anders Andersson nu Lars Jönsson. Öpen jord 2 tl. I linda 5 skl. Sandig åker, litet eng. Slett skog. Slett*

mulbete, liten Notdräckt. Förfallen gård. Denna bonde beklagar Sig at han intet har full åker och eng för litet, så att han ej kan föda mer än 1 häst och 4 kor, det grannarna ock så intyga mände.

Husförhörsboken omtalar på ett ställe att Lars Jönsson *förstår litet*, en egenskap som han tycks ha ärvt av sin mor. Kanske var detta en bidragande orsak till att familjen levde i stor fattigdom.

Sonen, Jöns, var yngst i barnskaran. Strax före hans elvaårsdag 1744 avled fadern. Det noterades i dödboken att Lars Jönsson *lefvat 64 år uti uselt tilstånd*. Efter hans död kom en helt ny släkt till gården. Troligen fick änkan Ella bo kvar på undantag för hon var ännu 1747 skriven på hemmanet. I nästa skriftebok står hon som inhyses.

Jöns bodde också kvar på gården, där han blev dräng hos den nye husbonden. Ella Hansdotter dog av TBC 1758. Hon var då 60 år och hade varit änka i fjorton år. Också Jöns antecknades som död någon gång mellan 1757 och 1764, men han finns inte i dödboken.

En ny släkt på Åola-hemmanet

Den nye bonden, **Lars Olofsson**, som övertog det förfallna krono-hemmanet, beviljades fem års skattefrihet. Detta omtalas i 1750 års jordrannsaking: *7/16 Mantal Krono. Åboen Lars Olofsson, som detta hemman år 1745 uptagit på 5 års frihet, och kommer att skatta 1750, berättas hafwa mäst nödige hus och de öfrige under byggnad, samt åkerjorden upbrukat til 1 1/2 tunnans utsäde. Ängarnes indrägt upgafs til utfordring för en häst, 4 kor, 1 ungt nöt och 5 får. Hwartil hörer 1 lass äng i Alwik, 1 lass dito i Ersnäs och ett lass äng i Andtnäs.*

Lars var född i Innervik söder om Skellefteå 1719. Han kom först till Långnäs, där han blev dräng hos bonden Herman Hansson. Sedan han gjort dottern i huset, Margareta, med barn blev det hastig bröllop och flyttning till Måttsund. Lars Olofsson blev bara 39 år gammal och dödsorsaken uppgavs vara fallandesot (epilepsi). Förutom hustrun, **Margareta Hermansdotter**, som var född 1717, efterlämnade han sex barn i åldrarna 4 till 13 år.

Efter Lars Olofssons död delades hemmanet. Medan änkan Margareta Hermansdotter svarade för den ena delen blev Per Ersson brukare av den andra. Se nr 13:2 Päräisch!

Av barnen är den äldste, Olof, svårast att spåra och hans öde är en olöst gåta. Karin gifte sig med bonden Isac Isacsson i Brobyn. Herman övertog gården. Margareta dog strax före sin 20-årsdag av *styg* (lunginflammation). Helena, även kallad Ella, gifte sig med bonden Johan Johansson från Antnäs och Hans med Maria Ersdotter från Ersnäs.

Herman Larsson var född 1749. Han gifte sig fyra dagar före sin 30-årsdag med den tio år yngre **Maja Stina Eriksson** från hemman nr 3 Äirik. Åola var fortfarande kronohemman men Herman Larsson erbjöds att friköpa det, vilket också skedde 1798. Köpeskillingen var 14 riksdaler och 28 skillingar specie.

Makarna fick tolv barn, men bara sex av dem levde till vuxen ålder. Av de fyra döttrarna gifte sig Margareta med bonden Hans Nilsson i Skäret, Maria med soldaten Anders Sedig, Anna Cajsa med bonden Per Andersson Löfqvist från Piit-hemmanet och Christina med Nils Petter Sandström i Nisjäisch. Äldste sonen, Lars, blev näste bonde i Åola medan hans bror Erik, som gifte sig med änkan Brita Lisa Isacsdotter från Antnäs, blev bonde på hennes hemman. Erik var den förste i släktkedjan som antog namnet Sundström.

Lars Hermansson var född 1782. Han gifte sig med **Brita Nilsson** från Lääxhemmanet. Än en gång föddes en stor barnskara i Åola. Av de elva barnen var en son dödfödd och en dotter dog innan hon fyllt tre år, men de övriga blev vuxna. Äldste sonen, Herman Larsson gifte sig med änkan Anna Lisa Larsson och fick ge namn till hemmanet Härmanläsch. Nils Petter dog strax före sin 22-årsdag. Lars Anton blev Åolahemmanets näste brukare. De övriga söner flyttade från byn. Erik till Avan, Gustaf till Pajala, Hans till Övertorneå och Isak till Töre. Erik och Isak kallade sig Sundström. Deras syster, Maja Brita, gifte sig med Lars Petter Nilsson och flyttade till Skatamark medan Anna Stina gifte sig med Nils Petter Sundqvist i Pärnösch.

Lars Anton Larsson sökte sig inte lika långt som sina yngre bröder för

att finna en hustru, men dock till norra sidan om Lule älv, i Rutvik. Hennes namn var **Maria Elisabet Nilsdotter**. Hon var fyllda 98 år när hon avled 1918 och hade då varit änka i 46 år. Makarna fick fyra söner. Den enda dottern, med samma namn som sin mor, blev bara tre år gammal. De fyra bröderna kallade sig alla Sundström.

Lars Johan och **Per Anton** delade hemmanet och Per Anton uppförde nya hus en bit ifrån hemgården. Gården kallas än i dag Nöy-Åola och den ursprungliga gården Gämmel-Åola. Deras bror Nils Erik blev bonde på hemman nr 16 Sevälinsch, sedan han gift sig med Maria Larsdotter Säfvelin. Han dog av cancer bara 38 år gammal. Den yngste av bröderna, Axel, flyttade till Västerås, där han drev järnhandel.

Nr 13:9 Gämmel-Åola

Gämmel-Åola 2003

Lars Johan Sundström var född 1849. Han gifte sig 1886 med **Greta Magdalena Nilsson** från Brändön. Äldsta dottern, Beda, dog av lungsot 1902 när hon var 16 år och en dotter dog vid födseln.

De övriga barnen var pojkar. Axel, som var född 1887, blev ägare till föräldragården, som dock först delades så att den två år yngre brodern Nils Erik blev ägare till den del av gården som låg i Rånningen. Bröderna hade också en yngre bror, Artur. Han vistades större delen av livet på sjukhem.

Axel Sundström var född 1887. Han gifte sig 1921 med **Edit Nordström** från Långnäs. Makarna fick fyra döttrar och två söner. Lisa, född 1922, är gift Hamrin och bor i Stigsjö utanför Härnösand. Greta, född 1924, änka efter Adil Pettersson, bor i Luleå. Brita, född 1926, bor i Gammelstad. Hon var gift med Harald Fast, men är änka sedan några år. Barbro, född 1928, är gift med Henry Cullberg och bor också i Gammelstad. Sven, född 1931, har brukat föräldragården fram till 1991 och bor där tillsammans med sambon Anny Carlsson. Lennart född 1937 bor i Sunderbyn. Deras mor, Edit Sundström, avled i cancer 1948 medan hennes make, Axel, var 89 år gammal när han avled 1976.

Nr 13:11 Nöy-Åola

Per Anton Sundström, som var född 1856, gifte sig 1879 med Maria Thelin från Kallviken. Makarna fick åtta barn, men det äldsta, en son, blev bara halvårsgammal. Dottern Jenny utbildade sig till barnmorska. Hon gifte sig med Johan Olofsson från Korpikå. Hilma blev folkskollärarinna. Hon gifte sig 1916 med hemmansägaren Albin Pettersson från Antnäs. William blev också folkskollärare. Han hade under några år sin tjänst i Måttsund skola och finns på det skolfoto som var publicerat i förra numret av Måttsundarn. Alex emigrerade till Nordamerika. Han avled där genom olyckshändelse bara 22 år gammal.

Hanna förblev ogift och vistades mest i hemmet men de sista åren på långvården i Luleå. Ethel gifte sig med Evert Wikström och blev bondhustru i Ojakern. Den yngste sonen, Harald född 1899, gifte sig med Everts syster Berta Vikström från Föschmäschen.

Harald och Berta Sundström fortsatte att bruka Nöy-Åola. Harald avled 1975 medan Berta fick uppleva sin 98-årsdag den 7 februari detta år. Trots

Nöy-Åola 2003

den höga åldern, nedsatt hörsel och grav synskada var hon ovanligt vital och med hjälp av bland annat daglig taltidning kunde hon följa vad som hände både i närsamhället och i världen. Hon avled hastigt den 25 augusti.

Makarna fick sonen **Per**, som nu bor i Nöy-Åola. Även "finlandspojken" **Ero**, nu ICA-handlare i Norrfjärden och fosterdottern Hedvig, gift med Tore Isaksson, fick ett hem hos Harald och Berta.

Nr 13: Åola-Råningen

Nils Erik Sundström gifte sig 1920 med **Elin Nordström** från Västmark. Elin var syster till Edit som året därpå blev Axel Sundströms hustru. Makarna uppförde nya hus för sin familj i Råningen. Vid en tragisk eldsvåda en novembermorgon 1930 omkom tre av familjens barn, som låg och sov. Anders 6 och Karin 4 år klarade sig, eftersom de följt med modern till lagården. Lars Erik 10 och Aina 1 år innebrändes direkt, medan Elsa 9 år gammal avled efter tre dagar på grund av svåra brännskador. Dottern Nanna föddes 1931. Därefter följde Eivor 1934, Stina 1937 och Lars Olof 1943.

Makarna Sundström med barnen Anders, Nanna och Karin.

Familjen drabbades av ännu en tragisk olycka, då Elin i januari 1965 blev överkörd av en bil och omkom när hon skulle passera E4:an. Elin blev 68 år gammal. Ett drygt år senare avled Nils Erik Sundström. Han blev 76 år.

Dottern Karin, gift Lauri, är bosatt i Kumla. Nanna, gift Johansson, bor i Spanien och Stina, gift Lundberg, i Luleå. Eivor, gift Modig, avled i cancer 1968 och Lars Olof bor i Stockholm

Anders Sundström med hustru **Dagny** från byn Kjäl i Vibyggerå Ångermanland bor nu i Åola-Rånningen, där också deras son Per-Olof med familj har byggt en villa. Yngste sonen Jan-Ove bor i Sundsvall.

Måttsund nr 13:2 Pär Ers "Päräisch"

Per Ersson var enligt dödboken 75 år gammal, när han dog 1805. Han bör alltså ha varit född omkring 1730. Troligen var han född på hemman nr 3 Äirik och son till Erik Ersson.

Han gifte sig 1761 med **Dordi Hansdotter** från hemman nr 9 Jåones. Hustrun dog i barnsäng, sedan hon 1766 fött makarnas fjärde barn Margareta. Två tidigare födda döttrar hade dött som helt små, men treårige sonen Erik fanns i familjen förutom den lilla nyfödda.

Margareta dog ogift knappt 40 år gammal och en anteckning i husförhörsboken antyder sinnessjukdom. Andra hustrun, **Brita Mårtensdotter**, var född på hemman nr 7 och omkring 45 år gammal, när hon kom till Pär Ersson för att ta hand om hans barn och senare bli hans hustru.

Sonen **Eric Pärsson** född 1763 gifte sig 1789 med **Christina Nilsdotter** från Antnäs. Makarna fick två söner, Pehr 1790 och Erik 1795. Däremellan föddes en son, som dog efter några dagar.

Liksom grannen Herman Larsson friköpte Eric Pärsson sitt hemman från Kronan 1798 och för samma pris, 14 riksdaler 28 skillingar specie.

1803 avled hustrun av lungsot bara 36 år gammal. Eric Pärsson gifte om sig med **Anna Henriksdotter** från Björnsbyn.

Äldste sonen, med samma namn som sin farfar, blev näste bonde på hemmanet, medan hans bror Erik blev bonde i Ale, sedan han gift sig med Maja Brita Jonsdotter. **Pehr Ersson** gifte sig 1820 med **Brita Maja Henriksdotter** från Ersnäs. Makarna fick två barn. Ende sonen, Eric, blev bara 19 år gammal. Dottern **Anna Stina Pehrson** född 1823 blev då ensam arvtagare till gården. Hon gifte sig med **Johan Petter Pehrson**, soldatson från Långnäs. Makarnas två först födda barn dog som små. 1855 föddes Stina Lisa och två år senare Erik. Modern dog då barnen var fem och tre år gamla och Johan Petter gifte om sig med **Maja Cajs Nyström** från Skäret.

I det nya äktenskapet föddes också fyra barn, Anna Maria 1862 och Johan 1864. De två yngsta, som föddes 1867 och 1869 dog som späda. Johan Petter Persson hade nyss fyllt 50 år då han avled. Hustrun fortsatte att bruka gården med hjälp av barnen, men när Stina Lisa 1878 gifte sig med grannsonen i Pärnöschen, Nils Petter Nilsson, fick hon hjälp av dem. Den yngre familjen, som då också innefattade tre barn, flyttade omkring 1885 till Pärnöschen för att överta detta hemman. Stina Lisas bror Erik och halvbrodern Johan blev ägare av Päräisch, Erik i den gamla gården och Johan på en ny gårdsplats, se Ömäschen! Även systemen Anna Maria som 1887 gifte sig med Nils Petter Hansson erhöll en hemmansdel. Se nr 13:6 Lovis!

Erik Johansson född 1857 gifte sig 1889 med **Kristina Helena Sandström** från nr 10:4 Nisjäisch. Makarna fick barnen Nils 1890, Valfrid 1892, Helmer 1894, William 1895 och Helena 1897. När dottern bara var åtta månader gammal och hennes äldste bror sju år dog barnens far.

I Pärnöschen fanns **Gustaf Adolf Sundqvist**, ogift bror till Kristinas sväger Nils Petter. Han hade utvandrat till Amerika, men efter sju år där återvänt till Måttsund. Den unga änkan var i stort behov av manlig hjälp med gården och en styvfar för de fem barnen. I december 1898 gifte hon om sig med Gustaf Adolf.

Nils gifte sig 1915 med Jenny Larsson från nr 10:3 Rölloschen. Makarna köpte hemman nr 7:7 Bälinschen. Se Måttsundarn nr 9 sidan 27!

Valfrid och William delade Päräischhemmanet och för Williams familj uppfördes nya hus. Helmer gifte sig med Olga Vikström från nr 2 Janihanch. Han utbildade sig till skräddare och drev skräddarverkstad i Luleå. Helena gifte sig med Harald Wihlsson från Måttsund nr 1:6 Mörnits. Makarna bosatte sig i Luleå.

I samband med delningen av Päräisch fick de båda hemmanen ny numrering.

Nr 13:19 Päräisch

Valfrid Johansson drev vid sidan om jordbruket smidesverkstad. Om detta har tidigare berättats i Måttsundarn nummer 10 sidan 12. 1916 gifte han sig med **Viktoria Lundberg** från Ersnäs. De brukade hemmanet med boskapsskötsel till omkring 1955. Under sina sista år, när krafterna avtagit, bodde makarna på Bredängshemmet i Gammelstad. De hade hunnit fira 60-årig bröllopsdag, när avled Viktoria 1976 och Valfrid tre år senare.

Makarna fick fyra döttrar och en son. Den äldsta, Gunhild, var gift med Einar Öström. Dessa båda har sen flera år tillbaka varit Måttsunds äldsta par. Gunhild har fyllt 87 i sommar och Einar skulle den 21 december ha fyllt 89. Om dem kan man läsa i Måttsundarn nr 7 sidan 14. Nu är Gunhild ensam, sedan Einar avled den 27 november.

Hildur, född 1918 och gift Johannesson, bodde i Måttsund under några år efter att hon blivit änka. Hon bor nu på Ingridshem i Gammelstad. Gunborg,

född 1920 och gift med Gunnar Sundström har bott med sin familj i Rutvik, men de senaste åren i Luleå.

Halvdan Johansson, född 1922, övertog föräldragården och Ingrid, född 1928 och änka efter Erik Hermansson, har bott i Måttsund, men sedan några år finns hon på Antnäs äldreboende. Halvdan blev, liksom sin far, smed. Han är gift med **Anna Lisa** född **Eriksson** från Ersnäs. Deras barn Maud och Bill har båda byggt villor intill hemgården för sina familjer. Familjen bytte namnet Johansson mot **Hagelbring**.

Nr 13:20 Päräisch

William Johansson gifte sig 1922 med **Agda Larsson** från nr 3:6 Äänt. Tre barn föddes i familjen, Lilly 1925, Manne 1929 och Magda 1933. Makarna brukade sitt hemman till början av 1960-talet. 1977 avled Agda och William med sex dagars mellanrum.

Lilly, gift Andersson, var bosatt på Mjölkudden. Hon avled 1998. Gården överläts till **Manne Johansson** 1974. Han och hustrun **Yvonne** född **Ovefalk**, byggde villa i närheten av föräldrahemmet. Denna såldes senare och makarna flyttade till Äänt, där Yvonne nu bor ensam efter Mannes död

1999. Magda och hennes make Karl-Gunnar Åström är bosatta i Luleå, men vistas sommartid i stugan intill Äänt. I Päräisch bor nu Mannes dotter Solveig med familj och strax intill har systern Maria med familj sin villa.

Nr 13:26 Lovi's

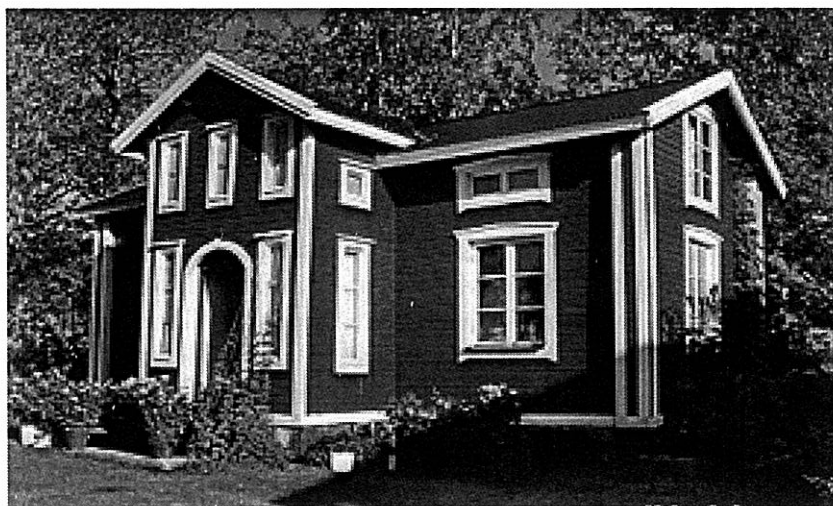
Lovis fick sitt namn av dess förste ägare och den som byggde upp gården på Öbergets sluttning omkring år 1900. Hans namn var Nils Petter Hansson och han var född 1865. I dagligt tal gick han under namnet Lovisa-Nils. Lovisa var hans mor född Sundqvist från nr 10 Pärnösch. Hon blev änka 1875 efter tio års äktenskap. Hon hade då tre barn varav Nils Petter var 10 år och äldst. Dessutom hade hon fött två barn som dött som små.

Nils Petter Hansson född 1865 gifte sig med **Anna Maria Johansdotter** från Päräich och det var genom avstyckningar från detta och Nils Petters morföräldrars hemman Pärnösch som gården Lovi's kom till. Makarna fick elva barn, varav en son var dödfödd och två döttrar dog som späda. Anna Maria avled 1936 och maken 1950.

Äldste sonen, Leonard, gifte sig med sin tremänning Maria Nyström från Alvik. Makarna bosatte sig i Bergnäset och Leonard arbetade som förman vid Kolbolaget. Brodern Erik blev näste brukare av Lovis. Vilhelmina förblev ogift. Hon arbetade på Manillaskolan i Stockholm, där hörselskadade barn fick sin utbildning. På äldre dar kom hon tillbaka till Luleå och bodde de sista åren på Sundsgården.

Elina gifte sig med Johan Öhman, se Ömäschi och Nanny med Johans bror Arvid Öhman i Brändslan. Selma gifte sig med Selfrid Bäckström från Sandnäset och Hulda med Bror Eriksson från Björby. Yngsta dottern, Edit, gifte sig med Knut Sandström. Makarna var under några år bosatta i Måttsund men flyttade på 1950-talet till Gammelstad, där Edit, som fyllde 96 år den 3 november, fortfarande bor. Hon är nu den enda som finns i livet av eleverna på skolfotot från 1917. Se Måttsundarn nr 14!

Erik Hansson var född 1901. Nyårsdagen 1928 gifte han sig med **Elin Berg** född 1907 i Avan. Makarna fortsatte att bruka hemmanet där också deras fyra barn växte upp. Elvy föddes 1928, Gördis 1930, Erland 1933 och Gurli 1941. Gården såldes på 1980-talet. Nuvarande ägare till gårdens hus är Olov Renström.

Nr 13:17 Ömäschen

Det gamla huset i Ömäschen byggt omkring 1902

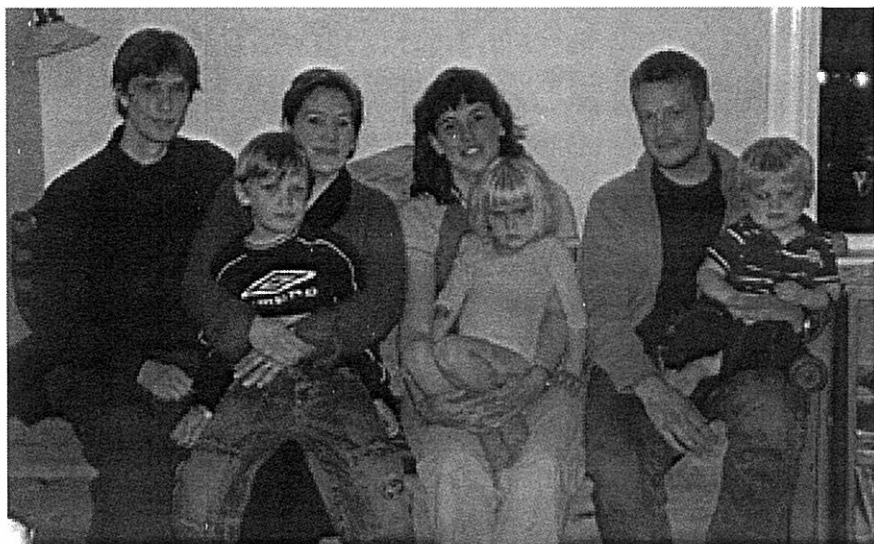
Hemmanet var en avstyckning från nr 13 Päräisch och ägdes först av **Johan Johansson**. Han dog ogift redan 1915. Större delen av ägorna, återgick då till huvudhemmanet. System Anna Marias familj i Lovis ärvde husen och de ägor som låg närmast omkring.

Anna Maria väddade till sin dotter Elina, vars familj då bodde i Kåbdalis, och lovade henne gården om hon flyttade till sin hemby. Johan Öhman och hans bror Arvid var födda i Kåbdalis, Jokkmokks socken. Där föddes också **Johan** och **Elina Öhmans** två äldsta döttrar Dagmar 1918 och Göta 1920. I Måttsund föddes Vivan 1922, Gösta 1924, Mildred 1926, Gerhard 1930 och Rolf 1933. Nu bor **Gösta Öhman** ensam kvar i Ömäschen, sedan hustrun **Stanny** född Sundbom, avled tidigare detta år. Det gamla huset är vackert renoverat, men har inte använts till bostad sen 1939, då ett nytt bostadshus blev färdigt. Dagmar, gift med Sigurd Hedström, Vivan, gift med Yngve Westman och Mildred, änka efter Rolf Fisk, bor alla i Luleå, Göta, med maken Rune Olofsson bor i Stockholm. Gerhard, med hustrun

Ruth, bodde i Bergnäset. Han avled 1998. Rolf, med hustrun Yvonne, bor på Mjölkudden.

I.V

Ny i byn

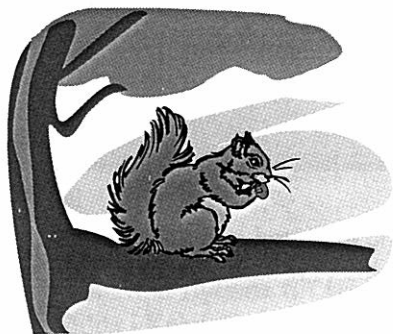
Christer, Malin och Eric Akusjärvi samt familjen Blom, grannar på Måttsunds Byaväg, hemma hos Bloms. (Två barn ur familjen Akusjärvi saknas på bilden)

Hej vi (till höger på bilden) i familjen Blom heter Bodel, Micke, Caroline och Elias. Vi flyttade hit från Stockholm under sensommaren 2003 och bor numera på Måttsunds Byaväg 270. Bodel kommer ursprungligen från Luleå och vi har väl funderat ett par gånger på att lämna storstadslivet bakom oss. Dels för att barnen ska få en lite lugnare uppväxt och dels för att kunna ägna mer tid åt sådant vi tycker om.

Nu har vi då till sist ordnat allt det där med jobb och sånt och gjort slag i saken. Att det blev Måttsund är väl inte bara en slump. I vår kravlista för boende hade vi bestämt att vi helst ville bo ganska nära Luleå, nära havet,

nära skogen, lantligt och med möjligheter till skidåkning och motion. Nu känns det som att vi kom så nära målet som det brar går. Att grannar och övriga bybor vi träffat dessutom visat sig vara genomtrevliga gör att vi verkligen inte ångrat vår flytt.

Bodel, som är ekonom, jobbar numera på distans mot Stockholm. Micke, som är polis, jobbar tillfälligtvis som Närpolis i Överkalix och övriga 50% som lärare på polishögskolans distansutbildning med placering i Luleå och Stockholm. Caroline och Elias, 4 respektive 2 år, trivs med livet. De tycker det är spännande och roligt med alla djur och all natur som finns runt knuten.

Tisdagsluncher för daglediga

Under många år har Nederluleå församling inbjudit daglediga i Måttsund till träffar i Medborgarhuset en gång i månaden. Dessa leddes de första åren av den diakon som tillhörde Bergnäs kyrkan, men de senaste åren av den som varit stationerad i vår egen församlingsdel och Sörby kyrkan.

Dessa träffar har från och med hösten upphört. Daglediga från alla sörbyar har i stället inbjudits till Tisdagsluncher i Sörby kyrkan varannan vecka. Samlingen har inletts med att någon utomstående inbjudits för att hålla ett anförande eller underhålla med sång och musik. Vid den sista träffen var det PRO-kören från Mjölkudden som tillsammans med tre musiker stod för underhållningen. Sedan bjöds på en välsmakande jullunch som avslutades med kaffe och bakelse. Lunchen kostar 40 kronor och det priset måste väl anses vara mycket prisvärt.

Luncherna är välbesökta. Varje gång har antalet gäster ökat, men det finns plats för flera. Och maten har varje gång fått beröm och kan verkligen rekommenderas. Någon föranmälan krävs inte, det är bara att komma. Kolla in Sörby kyrkans veckoprogram i tidningarnas predikoturena eller affischer på anslagstavlorna i byn.

God Jul
Gott Nytt år
önskar
Måttunds Intresseförening